

Stavbaři vidí budoucnost černě

Author: SF / Petr Bým | Published: 30.11.2010

Přesto se podle představitelů Svazu podnikatelů ve stavebnictví (SPS) určité „světlo na konci tunelu“ objevilo. Podle šetření SPS se řadě firem propad zakázek už zastavil, jisté šance může přinést i konec ignorování malých zakázek a snad i expanze do zahraničí - na tomto poli je ale podle stavbařů důležité, aby se vláda zasadila o zrušení bariér, které jim stále znemožňují působit v celé Evropské unii.

Pesimistů spíše přibývá

V zásadě ale představitelé tuzemských stavebních společností - jak ukázala poslední Kvartální analýza českého stavebnictví 10/2010, kterou připravila a nedávno publikovala společnost CEEC Research - své predikce vývoje pro rok 2011 zhoršují, když ani v roce 2012 neočekávají návrat k výraznějšímu růstu. Ředitelé společností z pozemního stavitelství očekávají pokles celého odvětví až o 6,3 %, zástupci inženýrského stavitelství jen o málo mírnější, a to v rozsahu 5,3 %, celkově pro celý sektor by měl činit 6,1 %. Některé prognózy jsou ovšem ještě skeptičtější. „Stavebnictví dosud žije z již vysoutěžených zakázek dopravní infrastruktury. Po jejich dokončení a zásadním snížení veřejných investic dojde v letech 2011 a 2012 k dalšímu hlubokému propadu stavební produkce. Pro letošek odhaduji pokles stavební výroby okolo 10 %,“ říká Pavel Pilát, generální ředitel společnosti Metrostav. Martin Kouřil ze společnosti CGM Czech očekává dokonce dvouciferný pokles objemu trhu, a to především díky omezení investic ze strany státu: „Pokud se kromě vypisování stavebních zakázek zastaví i projekční příprava, očekává stavební trh výpadek na několik let. Je už dnes tedy více než pravděpodobné, že trh stavební výroby čeká restrukturalizace.“

Nejhůře jsou na tom velcí?

Růst svých prodejů v roce 2011 očekává přibližně jen jedna ze tří stavebních společností. Ještě před třemi měsíci to byly téměř dvě ze tří společností, což potvrzuje rychle klesající optimismus. Průměr vzorku ukazuje na celkové snížení o 2,6 %. Detailnější pohled na situaci v analyzovaných segmentech podniků z pohledu jejich velikosti ukazuje, že nejkritičtěji vidí situaci představitelé velkých stavebních společností. Pro rok 2012 očekává růst svých prodejů 56 % respondentů, nicméně predikce jsou stále velice opatrné. Průměr ukazuje spíše na možnou stabilizaci než na návrat k růstu. „Nové tendry se nevypisují, zakázky zatím stále nepřicházejí, a tak nyní začínám být skeptický i ohledně oživení v roce 2012. Proces přípravy případných staveb a získání jejich financování je natolik časově náročný, že i kdyby se v roce 2012 již některé z nich začaly realizovat, rozhodně se to ještě neprojeví v růstu tržeb stavebních firem,“ komentuje situaci na domácím stavebním trhu Petr Sikora z KPMG Česká republika.

Výsledky tak ukazují, že do roku 2011 společnosti hledí spíše s obavami. Ještě před třemi měsíci v

překonání konkurence a lepší vývoj své společnosti v příštím roce věřilo až 71 % respondentů, aktuálně však tento podíl klesl k 44 %. Nejméně si přitom věří střední či malé stavební společnosti a podle mnohých právem. „Očekáváme, že důsledky budou fatální přinejmenším pro čtvrtinu stavebních firem, ať již hovoříme o snižování stavu zaměstnanců nebo o samotné existenci těchto firem,“ predikuje Michal Štefl, generální ředitel firmy OHL ŽS.

Ministr proti byrokracii

Aktuální stav sektoru výše uvedeným názorům odpovídá. Vytížení kapacit stavebních společností se pohybuje na úrovni 82 %, toto vysoké číslo je ale do značné míry důsledkem probíhající „optimalizace“, tedy obvykle redukce kapacit. Jejich nejvyšší průměrné vytížení přitom uvádějí velké stavební společnosti, stejně tak jako v červencovém výzkumu. Téměř polovina všech respondentů (46 %) uvádí, že má méně zakázek než před rokem.

Stavební společnosti tedy stále bojují hlavně s nedostatečnou poptávkou, současně je ale trápí i vysoká míra byrokracie a tvrdý konkurenční boj o zakázky - jehož intenzita v průběhu roku ovšem podle respondentů mírně oslabila. Na rozdíl od minulosti ale názory stavbařů, alespoň některé, nacházejí odezvu v politické sféře. „Výsledky této studie ukazují, že právě nadbytečnou byrokracií považují stavební firmy za jeden z největších problémů. Mým cílem je proto zrušit každý rok alespoň 30 nadbytečných paragrafů. Zjednoduší to život všem podnikatelům a bezpochyby to podníká i nové zakázky ve stavebnictví,“ tvrdí Martin Kocourek, ministr průmyslu a obchodu.

Příznačné pro aktuální situaci je, že dříve uváděné problémy, resp. bariéry růstu v podobě špatného počasí, nedostatku zkušené pracovní síly, vysokých nákladů na pracovní sílu a materiál dnes označují společnosti jako potíže víceméně zanedbatelné.

Stavebnictví kontra ekonomika

Spíše chmurné prognózy aktérů stavebního trhu o jejich vlastní budoucnosti docela kontrastují s odhady vývoje celé české ekonomiky. Tak například Česká národní banka ve své poslední prognóze zlepšila odhad růstu ekonomiky pro letošní rok na 2,3 % z předchozích 1,6 %. Pro příští rok zase ale odhad výrazně zhoršila, podle jiných analytiků jde ovšem o zbytečně velký pesimismus. Ten naopak zcela schází v předpovědi poradenské společnosti Ernst & Young - ta čeká letos růst českého HDP o 2 %, v příštím dokonce o 3 %. A v letech 2012 až 2013 by podle Ernst & Young měla tuzemská ekonomika růst dokonce o 4 - 4,5 %. Ekonomika eurozóny by přitom měla letos podle Ernst & Young stoupnout o 1,5 % a příští rok o 1,4 %. V případě České republiky se analytici Ernst & Young domnívají, že růst ekonomiky předčí výsledky eurozóny jako celku. Důvodem je podle nich fakt, že Česko udržuje pevnější vztahy s Německem a dalšími tradičními státy Evropské unie, jejichž hospodářské výsledky budou rovněž lepší než všech zemí platících eurem dohromady.

Klasické ekonomické teorie až dosud považovaly stavební sektor za jasný a spolehlivý indikátor budoucího vývoje. Má či mělo se za to, že jeho větší aktivita standardně avizuje nedalekou konjunkturu, která bude efektem aktuálně vyšších investic. Makroekonomická čísla a výsledky i „sentiment“ ve stavebním sektoru jsou tak dnes u nás zjevně v jistém rozporu. Výkladů může být více, přinejmenším dva: buď je hospodářské oživení v Česku a jinde ve světě jen krátkodechou chimérou - nebo uvedené pravidlo už neplatí, tak jako řada jiných. Poslední hospodářská krize totiž vedla v oblasti ekonomie k mnoha překvapením. Řada ekonomů už zkonstatovala, že ekonometrické modely zcela zklamaly a že hospodářský život je ve velmi podstatné míře ve vleku psychologického vyladění jeho aktérů. Takto nazíráno tuzemské stavebnictví čekají přinejmenším klopotné časy.

Adventní diskusní setkání Stavebního fóra „Realitní trh 2010>2011 - bilance a plány“ se koná ve čtvrtek 9.12.2010 od 13:00 do 17:00 hodin v hotelu Palace Praha, Panská 12, Praha 1 (registrace účastníků 12:30-13:00 hod.). Více informací o programu a on-line přihlašovací formulář naleznete [na](#)

[webu diskusí.](#)

30.11.2010 09:30, SF / Petr Bým